

*Тези до питання 2 Порядку денного наради
антикорупційних уповноважених закладів,
установ та підприємств, що належать до
сфери управління МВС, 16.09.2025*

**Про підходи до проведення чергового оцінювання
корупційних ризиків у діяльності закладів, установ та підприємств,
що належать до сфери управління МВС, та розроблення проектів власних
антикорупційних програм на 2026-2028 роки**

У поточному році добігає кінця термін дії антикорупційних програм Міністерства внутрішніх справ України, а також закладів, установ та підприємств, що належать до сфери управління МВС (далі – підвідомчі установи МВС), прийнятих у 2023 році на період до 2025 року.

Як зазначено, зокрема, у статті 61 Закону України «Про запобігання корупції», юридичні особи, до яких зокрема відносяться і підвідомчі установи МВС, забезпечують розробку та вжиття заходів, які є необхідними та обґрунтованими для запобігання і протидії корупції у діяльності юридичної особи. Керівник, засновники (учасники) юридичної особи забезпечують регулярну оцінку корупційних ризиків у її діяльності і здійснюють відповідні антикорупційні заходи.

Міністерство внутрішніх справ України продовжує у своїй діяльності керуватися принципами системного підходу до забезпечення в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції, контролю за їх реалізацією у підвідомчих установах МВС.

З метою забезпечення єдиних підходів до планування та здійснення антикорупційної діяльності на середньостроковий період, зокрема, у підвідомчих установах МВС, 29.08.2025 Міністром видано наказ № 599 про оцінювання корупційних ризиків та підготовку антикорупційних програм у системі МВС на 2026 – 2028 роки.

Так, відповідно до зазначеного наказу керівниками закладів, установ та підприємств, що належать до сфери управління МВС, необхідно:

- організувати роботу із здійснення в установленому порядку оцінювання (у форматі само оцінювання) корупційних ризиків у діяльності цих закладів, установ та підприємств. Разом з тим Методологією управління корупційними ризиками, затвердженою наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 № 830/21 (далі – Методологія), передбачена можливість проведення оцінювання корупційних ризиків у формі зовнішнього оцінювання, шляхом залучення експертів на договірних засадах;

- забезпечити формування персонального складу робочих груп з оцінювання корупційних ризиків відповідно в діяльності закладів, установ та підприємств, що належать до сфери управління МВС.

Робочим групам з оцінювання корупційних ризиків у діяльності закладів, установ та підприємств, що належать до сфери управління МВС провести оцінювання корупційних ризиків у їх діяльності у термін до 31 січня 2026 року.

Керівникам закладів, установ та підприємств, що належать до сфери управління МВС, за результатами оцінювання корупційних ризиків підготувати в установленому порядку власні антикорупційні програми, проекти яких надіслати Міністерству внутрішніх справ України на погодження у термін до 15 лютого 2026 року.

Розробленню проекту антикорупційної програми передуює обов'язкова оцінка корупційних ризиків у діяльності підвідомчої установи МВС. При проведенні оцінки корупційних ризиків, розробленні заходів з усунення/мінімізації корупційних ризиків, а також при підготовці проекту антикорупційної програми слід керуватися Методологією.

Крім того, стануть в нагоді Методичні рекомендації з оцінювання корупційних ризиків у суб'єктах системи Міністерства внутрішніх справ України, які розроблено авторським колективом Управління запобігання корупції Адміністрації державної прикордонної служби України спільно з Одеським державним університетом внутрішніх справ, та які рекомендовано до друку навчально-методичною радою ОДУВС (протокол № 6 від 23.12.2024).

Звертаємо увагу, що під час оцінювання корупційних ризиків необхідно обов'язково документувати всі етапи проведеної роботи починаючи від протоколів засідання робочої групи і закінчуючи реєстром ризиків.

Як показує практика, робочі групи підвідомчих установ формально відносяться до цієї роботи, і зазвичай обмежуються лише проведенням опитування внутрішніх заінтересованих сторін і потім одразу складають реєстр ризиків.

І. Однак процес оцінювання корупційних ризиків є досить складним та включає в себе ряд етапів, під час яких складаються відповідні документи:

1. Так, на етапі **«Підготовка до оцінювання корупційних ризиків»** видаються такі документи:

- 1) розпорядчий документ про проведення оцінювання корупційних ризиків;
- 2) розпорядчий документ про затвердження (оновлення) складу робочої групи, положення про робочу групу;
- 3) плану оцінювання корупційних ризиків та підготовки антикорупційної програми, який має бути затверджений на засіданні робочої групи.

2. На етапі **«Дослідження середовища організації та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків»** робоча група:

- 1) формує перелік функцій та активів організації, що становлять значну економічну цінність;
- 2) встановлює внутрішні та зовнішні заінтересовані сторони організації, аналізує характер їх відносин з організацією;

3) формує перелік нормативно-правових актів та розпорядчих документів, що регулюють діяльність організації;

4) за результатами збору та аналізу інформації про інші фактори середовища організації складає дев'ять аналітичних довідок про:

- результати виконання антикорупційної програми за попередній період;
- результати анкетування внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;
- стратегічні плани діяльності;
- результати аудитів, перевірок;
- звернення та скарги на діяльність організації;
- матеріали дисциплінарних проваджень, службових розслідувань, рішення суду;
- відомості у відкритих інформаційних системах, реєстрах і базах даних;
- аналітичні матеріали НАЗК щодо аналізу корупційних ризиків;
- відомості із веб-сайтів правоохоронних органів, ЗМІ, соціальних мереж.

На підставі аналітичних довідок у повноважений формує та вносить на розгляд робочої групи ***перелік потенційно вразливих до корупції функцій та процесів***, які реалізуються організацією самостійно або спільно з іншими зовнішніми заінтересованими сторонами.

3. На етапі «**Ідентифікації корупційних ризиків**» робоча група здійснює опис потенційно вразливих до корупції функцій, процесів (під процесів) у діяльності організації, який полягає у документальному (схематичному та/або текстовому) зображенні їх складових у чіткій, логічній, зручній для сприйняття та аналізу формі як сукупності послідовних дій та взаємозв'язків між ними (алгоритмів) із зазначенням залучених до процесів учасників.

Робоча група аналізує описані потенційно вразливі до корупції функції, процеси (підпроцеси) у діяльності організації та ідентифікує корупційні ризики, які існують або можуть виникнути під час їх реалізації.

Так, ідентифікація корупційних ризиків полягає у виявленні та детальному документуванні таких елементів корупційного ризику:

- зміст корупційного ризику (опис корупційного ризику);
- джерело (джерела) корупційного ризику (причини виникнення корупційного ризику);
- існуючі заходи контролю, спрямовані на запобігання реалізації корупційного ризику.

Результати ідентифікації корупційних ризиків зазначаються у реєстрі ризиків, який заповнюється у формі Excel.

4. На етапах «**Аналіз корупційних ризиків**» та «**Визначення рівнів корупційних ризиків**» робоча група визначає:

- рівень імовірності реалізації корупційних ризиків, який полягає в оцінці вірогідності вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, з урахуванням наявності, ефективності та стану виконання

існуючих заходів контролю, спрямованих на запобігання реалізації корупційних ризиків;

- рівень наслідків від реалізації корупційного ризику, який визначається відповідно до потенційних втрат, які встановлює робоча група.

Рівень корупційного ризику обчислюється у балах як добуток рівня ймовірності реалізації корупційного ризику (балів) та рівня наслідків від реалізації корупційного ризику (балів).

Рівень ймовірності реалізації корупційних ризиків, рівень наслідків від реалізації корупційних ризиків, а також визначені рівні корупційних ризиків зазначаються у реєстрі ризиків.

Крім того до реєстру ризиків вноситься інформація про розроблені заходи впливу на кожен корупційний ризик, визначені особа (особи) відповідальна (відповідальні) за виконання такого заходу, строк (термін) його виконання, а також індикатори його виконання – якісні або кількісні показники, які мають бути вимірюваними і які, в разі їх досягнення, свідчитимуть про виконання заходу впливу на корупційний ризик.

II. Підготовка антикорупційної програми: вимоги до її змісту та процедуру прийняття визначено розділом V Методології.

З метою реалізації пункту 10 наказу МВС від 29.08.2025 № 599, яким визначено, що Управління здійснюватиме координацію діяльності підвідомчих установ в частині розроблення ними власних антикорупційних програм, Управлінням на підставі розробленої у 2023 році за участі закладів вищої освіти МВС Примірної антикорупційної програми на 2023-2025 роки підготовлено для підвідомчих установ проєкт Примірної антикорупційної програми на 2026-2028 роки, який наразі опрацьовується з урахуванням пропозицій, що надійшли від закладів вищої освіти МВС. Після доопрацювання Примірна програма буде надіслана до усіх закладів, установ та підприємств, що належать до сфери управління МВС.

Тому, при підготовці нової антикорупційної програми на 2026-2028 роки слід брати за основу Примірну антикорупційну програму на 2026-2028, яка буде надіслана.

Слід звернути увагу на те, що Державне підприємство «ІНФОТЕХ» та Казенне науково-виробниче об'єднання «Форт» МВС, як юридичні особи, які підпадають під вимоги частини другої статті 62 Закону України «Про запобігання корупції» (*середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує сімдесят мільйонів гривень*), затверджують свої антикорупційні програми на основі Типової антикорупційної програми юридичної особи, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.12.2021 № 794/21, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 31 грудня 2021 р. за № 1702/37324 (*не зважаючи на те, що у базі «Рада» цей нормативний акт позначено як втратив чинність*). При цьому форми додатків до власної антикорупційної програми

рекомендується використати з Примірної антикорупційної програми на 2026-2028 роки.

Отже, у зв'язку із цим, керівникам підвідомчих установ МВС слід розпочати здійснення заходів з оцінювання корупційних ризиків у їх діяльності та розроблення проектів власних антикорупційних програм.

При цьому, звертаємо увагу керівників підвідомчих установ МВС на персональну відповідальність за недотримання вимог антикорупційного законодавства та невжиття заходів щодо забезпечення його дотримання працівниками очолюваних установ.